Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на енергетиката	**Нормативен акт:** Закон за допълнение на Закона за приватизация и следприватизационен контрол
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: ……
Лице за контакт: Гергана Пенева	**Телефон и ел. поща:** 02/9263103 g.peneva@me.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Отпадане на забраната за приватизация на ключови активи след преобразуването на „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД) в резултат на решение на министъра на енергетиката, в качеството му на орган, упражняващ правата на държавата, обективирано в протокол № Е-РД-21-33 от 31.08.2026 г. С решението на министъра на енергетиката се преобразува БЕХ ЕАД чрез отделяне на активите на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Мини Марица-изток“ ЕАД в ново холдингово дружество „Холдинг Марица Изток“ ЕАД (ХМИ ЕАД).

Активите на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Мини Марица-изток“ ЕАД са от стратегическа значимост за сигурността на страната, поради което възниква необходимост от включване в т. нар. „забранителен” списък за приватизация, съгласно приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК).

Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

ХМИ ЕАД е търговско дружество с едноличен собственик на капитала българската държава, чийто права се упражняват от министъра на енергетиката.

ХМИ ЕАД е създаден с решение на министъра на енергетиката, обективирано в протокол №Е-РД-21-33 от 31.08.2026 г. в изпълнение на Решение № 443/10.06.2026 г. на Министерския съвет по отношение на реализирането на реформа C4.R11 „Подобряване на корпоративното управление на държавните предприятия в енергийния сектор“ от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България. Дружеството е създадено чрез отделяне на акционерния капитал на „ТЕЦ Марица Изток 2” ЕАД и „Мини Марица-изток” ЕАД от БЕХ ЕАД и обособяването им като дъщерни дружества в създадената нова холдингова структура.

В състава на ХМИ ЕАД се включват „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, „Мини Марица-изток“ ЕАД и неговото дъщерно дружество „ММИ – Възстановяване на минни терени“ ЕООД. Активите, обединени в рамките на БЕХ ЕАД, в това число и тези на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Мини Марица-изток“ ЕАД до отделянето, са от стратегическа значимост за сигурността на страната, поради което БЕХ ЕАД е включен в т. нар. „забранителен” списък за приватизация, съгласно приложение №1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е базова кондензационна централа, работеща с местни лигнитни въглища, разположена в Източномаришкия енергиен комплекс и е най-голямата иновирана топлоелектрическа централа в България.

В периода 2002 - 2017 г. от страна на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е инвестиран огромен ресурс, за обекти с екологично предназначение и производствени мощности, възлизащ на над 500 млн. евро., като изцяло са подменени или рехабилитирани основни и спомагателни съоръжения.

Поради своите конструктивни особености и работата на ТЕЦ, като базови и подвърхови мощности, кондензационните блокове в основните термични електроцентрали имат основна роля за:

• поддържане запаса по устойчивост в електроенергийната система (ЕЕС)

• успокояване нискочестотните колебания на активната мощност в синхронното обединение

• поддържане на необходимия резерв за първично регулиране на честотата.

• участие във вторично регулиране за поддържане баланса на ЕЕС и изпълнение на графиците за междусистемни обмени.

• поддържане на напреженията в електропреносната мрежа в допустимите граници.

• поддържане на необходимата готовност за противоаварийно управление при възникване на системна авария в ЕЕС.

• осигуряване на мощностния и енергиен баланс на страната.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е ключов елемент на ЕЕС, който осигурява както основен товар за консумация, така и пълноценно участие в регулирането на честотата на напрежението в системата. Централата е основен фактор за устойчивата работа на ЕЕС, поради обстоятелството, че е единствената централа, която има връзка с трите нива на напрежение на ЕЕС на Република България - 110, 220 и 400 kV. При настъпване на тежки аварии с възможно частично или пълно разпадане на ЕЕС, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е в състояние да подпомогне бързото възстановяване на системата и ограничаване разпространението на авариите. При отпадане на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД от системата, ЕЕС и пазара за търговия на електроенергия не биха могли да функционират нормално, тъй като този недостиг в системата не винаги би могъл да се компенсира.

„Мини Марица-изток“ ЕАД експлоатира най-крупното находище на лигнитни въглища в страната, разположено в Източномаришкия въглищен басейн с продуктивна площ от около 240 км². Въглищата се добиват по открит способ в три рудника – „Трояново 1“, „Трояново – север“ и „Трояново 3“. Добиваните в Дружеството лигнитни въглища са предназначени за енергийно гориво на топлоцентралите от комплекса „Марица изток“, с които е обвързано технологично и пазарно. За 2025 г. тези централи са произвели 23% от електроенергията в Р. България. Добива и реализацията на лигнитни въглища е в зависимост от възможностите на Дружеството и потребностите на клиентите.

С Решение № 755 на Министерския съвет от 21.09.2004 г. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „Мини Марица-изток“ ЕАД са включени в списъка на стратегическите обекти от национално значение в сектор „Енергетика", а с Постановление № 181 на Министерския съвет от 20.07.2009 г. са определени като стратегически обект от значение за националната сигурност.

Дъщерното дружество на „Мини Марица-изток“ ЕАД - „ММИ – Възстановяване на минни терени“ ЕООД, е създадено със специална цел, като основните направления на дейностите включват възстановяване на нарушени минни терени, с цел създаване на условия за развитие на допълнителни икономически дейности, несвързани с добива на въглища, както и за запазване на заетостта чрез ангажиране на персонала в процесите по рекултивация и трансформация на терените.

Горепосочените дружества притежават и експлоатират активи в съществен размер, представляващи имоти, машини, съоръжения, тежко минно и транспортно оборудване, както и спомагателна механизация, които са със стратегическо значение за страната. Пряко заети в дружествата в холдинговата структура са около 8000 души. Те имат ключово значение за ефективната експлоатация на посочените активи, поради което са необходими гаранции за тяхната заетост.

Видно от гореизложеното активите, обединени в рамките на холдинговата структура на ХМИ ЕАД са част от критичната инфраструктура на Република България, които имат ключово значение за националната енергийна независимост и са от стратегическа важност за сигурността на страната. Поради тази причина, те вече са били част от забранителния списък за приватизация.

Отчитайки гореизложеното, както и социалния фактор е необходимо положението им да бъде запазено и след отделянето им в ХМИ ЕАД. В тази връзка е целесъобразно ХМИ ЕАД да бъде включен в приложение №1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК.

В резултат на това на ХМИ ЕАД в забранителния списък - приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК, с оглед запазване на държавния контрол върху ключови активи от критичната инфраструктура на страната със стратегическо значение, като се гарантира защитата им и се осигури стабилност и дългосрочно стратегическото планиране на дейностите, свързани с енергийния преход.

Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не разрешава посочения по-горе проблем. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗПСК, всяко държавно участие в капитала на търговски дружества се счита за обявено за приватизация по силата на самия закон от момента на възникването си, освен ако не попада в изключенията, заложени в приложение № 1. Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК съдържа изчерпателен списък на дружествата, забранени за приватизация. Забранителните норми в българското законодателство се тълкуват стриктно и не допускат разширително прилагане по аналогия.

В раздел XIII „Министерство на енергетиката“ от приложението към момента не фигурира ХМИ ЕАД.

ХМИ ЕАД възниква като изцяло нов правен субект в резултат от преобразуването на БЕХ ЕАД чрез отделяне чрез учредяване по реда на Търговския закон. От момента на вписването му в Търговския регистър, новото холдингово дружество е правоприемник на определена част от имуществото на БЕХ ЕАД (акциите на „Мини Марица-изток“ ЕАД и „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД), като посоченото обстоятелство не прехвърля автоматично законовия статут на преобразуващото се дружество (БЕХ ЕАД) върху новоучреденото (ХМИ ЕАД).

Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Не е необходимо предприемането на задължителни действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен.

Не се налагат действия, произтичащи от актове от правото на Европейския съюз.

Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е извършвана последваща оценка на въздействието на нормативния акт.

2. Цели

С включването на ХМИ ЕАД в забранителния списък за приватизация (Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК) ще бъде запазен държавният контрол върху ключови активи от критичната инфраструктура на страната със стратегическо значение, като се гарантира защитата им и се осигури стабилност и дългосрочно стратегическото планиране на дейностите, свързани с енергийния преход. По този начин държавата ще съхрани възможност за осъществяване на контрол при развитието на стратегическия потенциал на енергийния комплекс „Марица изток“, с оглед трансформирането му поетапно в модерен енергиен и индустриален център, съчетаващ сигурността на енергийните доставки с внедряването на нови технологии, привличането на инвестиции, развитието на нови производства, създаването на

висококвалифицирана заетост и осигуряването на дългосрочна икономическа перспектива за региона. Също така ще бъде осигурена правна сигурност и устойчивост на правоотношенията на работниците и служителите, заети в добив на въглища и свързаното с тях производство на електроенергия.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Заинтересованите страни са представители както на публичния сектор, така и физически и юридически лица, които пряко ще бъдат засегнати от промените, а именно:

- ХМИ ЕАД и неговите дъщерни дружества („Мини Марица-изток“ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД);
- Министерство на енергетиката – вносител;
- АППК – институция, осъществяваща надзор върху публичните предприятия и процесите по ЗПСК;
- Физическите лица, страни по трудови правоотношения с „Мини Марица-изток“ ЕАД и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД;
- Синдикални организации в сектор „Енергетика“ (КНСБ, КТ „Подкрепа“ и др. – защитаващи социално-икономическите интереси на работещите, засегнати от преструктурирането);

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Този вариант предполага да не бъдат приети допълнения в ЗПСК, чрез които да се включи ХМИ ЕАД в Раздел XIII на приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК - списък на дружествата, забранени за приватизация, т.е. при този вариант се запазва сега действащата нормативна уредба, респективно няма да може да бъдат постигнати целите, посочени по-горе.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Не се идентифицират положителни икономически, социални и/или екологични въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)
Идентифицират се следните **отрицателни икономически въздействия**:

Няма да се постигнат описаните по-горе цели.

Административна тежест:

Не е идентифицирана.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на ЗД на ЗПСК - допълнение на приложение № 1 към чл. 3, ал. 1.“.

Описание:

Този вариант предвижда да бъде прието допълнение в ЗПСК, чрез което ХМИ ЕАД да бъде включено в Раздел XIII на приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от ЗПСК - списък на дружествата, забранени за приватизация.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

С включването на ХМИ ЕАД в забранителния списък за приватизация ще се гарантира, че активите в холдинговата структура, които са част от критичната инфраструктура на страната, ще останат под постоянен държавен контрол. Тази мярка ще затвърди стратегическото значение на активите за националната енергийна сигурност, осигурявайки им защита и дългосрочна стабилност.

Отчитайки социалния фактор, законодателната промяна ще създаде предвидимост и защита на работещите в сектора.

Доколкото въпросните активи са били част от забранителния списък за приватизация, възстановяването на този им статут е напълно обосновано и ще предотврати потенциални рискове от дестабилизация.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Не се идентифицират икономически, социални и/или екологични отрицателни въздействия.

Административна тежест:

Не се идентифицират въздействия.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

---

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

			Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	***Цел 1***	Гарантиране на сигурността на електроенергийната система, чрез запазване на държавния контрол върху ключови активи от критичната инфраструктура, както и при развитието на стратегическия потенциал на енергийния комплекс „Марица изток“.	3) ниска	1) висока

	Цел 2	Осигуряване на правна сигурност и устойчивост на правоотношенията на работниците и служителите, заети в добив на въглища и свързаното с тях производство на електроенергия.	3) ниска	1) висока
Ефикасност	***Цел 1***	Гарантиране на сигурността на електроенергийната система, чрез запазване на държавния контрол върху ключови активи от критичната инфраструктура, както и при развитието на стратегическия потенциал на енергийния комплекс „Марица изток“.	3) ниска	1) висока
	Цел 2	Осигуряване на правна сигурност и устойчивост на правоотношенията на работниците и служителите, заети в добив на въглища и свързаното с тях производство на електроенергия.	3) ниска	1) висока
Съгласуваност	***Цел 1***	Гарантиране на сигурността на електроенергийната система, чрез запазване на държавния контрол върху ключови активи от критичната инфраструктура, както и при развитието на стратегическия потенциал на енергийния комплекс „Марица изток“.	3) ниска	1) висока
	Цел 2	Осигуряване на правна сигурност и устойчивост на правоотношенията на работниците и служителите, заети в добив на въглища и свързаното с тях производство на електроенергия.	3) ниска	1) висока

Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Приемане на ЗД на ЗПСК - допълнение на приложение № 1 към чл. 3, ал. 1.“

С оглед на изложеното може да се заключи, че препоръчителен вариант за действие за решаване на проблемите е Вариант 2.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

С приемането на постановлението не се създават нови административни задължения за засегнатите лица, като административната тежест би следвало да се намали.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

……..……

◉ Не

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант не са идентифицирани.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

……..……

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на ЗД на ЗПСК подлежи на обществено обсъждане съгласно чл. 26 от ЗНА и публикуване на Портала за обществени консултации, както и на интернет страницата на Министерството на енергетиката (МЕ), а изразените становища, предложения и препоръки на граждани и юридически лица ще бъдат отразени в справка за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите от тях. Справката ще бъде публикувана на интернет страницата на МЕ и на Портала за обществени консултации.

Индикативен график за провеждане на обществените консултации:

Консултационна процедура	Срок
1.Публикуване на проекта за ЗД на ЗПСК заедно с мотивите, предварителната оценка на въздействието и становището на по чл. 30в, ал. 3 от УПМСНА.	30 дни за постъпване на предложения и становища от заинтересованата общественост, на основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове.
2. Изпращане на материалите, свързани с изготвения проект на ЗД на ЗПСК, за съгласуване и даване на становища от министерствата по реда на чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.	В рамките на срока по т. 1 изготвеният проект ще се изпрати за междуведомствено съгласуване съгласно Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.
3. Обсъждане на постъпилите предложения и становища от общественото обсъждане и от съгласувателната процедура с министерствата.	2 работни дни от изтичане на срока по т. 1.
4. Публикуване на справка за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения на интернет страницата на МЕ и на Портала за обществени консултации.	След изтичане на срока по т. 3 и преди внасяне на проекта на ЗД на ЗПСК за одобрение от МС.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

…….

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Закон за приватизация и следприватизационен контрол

Търговския закон

Закон за нормативните актове

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Гергана Пенева, директор на дирекция „Правна“

Дата: 06.10.2026 г.

Подпис:

12.10.2026 г.

X Гергана Пенева

Signed by: Gergana Peneva